บทที่ 8
สรุปและส่งท้าย

ท่านก็ได้เห็นแล้วว่า อะไรคือสาเหตุมูลฐานของความยากจนที่ไม่เป็นธรรม นั่นคือปัญหาที่ดิน ซึ่งเป็นเงื่อนไขแห่งชีวิต การปล่อยให้เอกชนมีกรรมสิทธิ์เต็มที่ในที่ดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติ มิได้มีมนุษย์ผู้ใดลงทุนลงแรงสร้างขึ้นมา การไม่เก็บภาษีที่ดินสูงๆ ทำให้เกิดการเก็งกำไรเก็บกักที่ดิน ทำให้แผ่นดินของประเทศชาติไม่ได้รับการทำประโยชน์ตามควรแก่สภาพ ความไม่เท่าเทียมกันในกรรมสิทธิ์ที่ดินเนื่องจากความยากจนทำให้คนจำนวนมากต้องขอเช่าที่ดินจากผู้อื่น การเก็บภาษีทั้งหลายแหล่ยกเว้นภาษีที่ดิน ได้ก่อให้เกิดผลร้าย เช่น ถ่วงความร่วมมือในการผลิตทั้งภายในประเทศด้วยกัน และกับต่างประเทศ ทำให้ผลผลิตลดลง และการว่างงานรุนแรงขึ้น ทำให้ของแพงและค่าแรงต่ำ การที่รัฐบาลออกกฎเกณฑ์ต่างๆ ซึ่งกลายเป็นการส่งเสริมอภิสิทธิ์อำนาจผูกขาด ทำให้เกิดการกดขี่ขูดรีด ทำให้ราษฎรส่วนใหญ่เดือดร้อน เหล่านี้คือสาเหตุของความยากจนที่เริ่มจากความไม่เป็นธรรม

ภาษีนั้นไม่ควรจะให้เป็นภาระแก่ผู้ลงทุนลงแรงสร้างผลผลิตและบริการ แต่ควรจะเก็บตาม “หลักผลประโยชน์” หรือถือตามหลักความยุติธรรม คือส่วนที่เกิดจากเอกชนแต่ละคนก็ต้องเป็นของเอกชนแต่ละคนนั้นๆ ส่วนที่เกิดจากสังคมก็จักต้องไม่ยอมให้ตกไปเป็นของเอกชน แต่ต้องใช้วิธีการภาษีหรืออื่นๆ นำกลับมาเป็นของรัฐหรือสังคมส่วนรวม

การเร่งรัดพัฒนาประเทศ จะทำได้ก็แต่โดยรัฐบาลจะต้องเก็บภาษีให้มากขึ้น ผู้เสียภาษีคือราษกรทั่วไป ผลร้ายของภาษีคือทำให้ของแพง ถ่วงการผลิต และค่าแรงต่ำ แต่ส่วนผลดีของการพัฒนาประเทศ เช่นการสร้างถนน สะพาน การชลประทานกลับไปตกอยู่กับเอกชนเจ้าของที่ดินแต่ละคน ผู้เช่าที่ดินซึ่งต้องเสียภาษีต่างๆ มากขึ้นอยู่แล้ว ก็กลับต้องเสียค่าเช่าที่ดินเพิ่มขึ้น เนื่องจากผลของภาษีที่เอาไปพัฒนานั่นเอง นับได้ว่าเป็นการเสีย 2 ต่อ ความอยุติธรรมเช่นนี้ได้ส่งผลพอกพูนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ตลอดมาเป็นเวลานานแล้ว ดังนั้น ผลของการพัฒนาประเทศจึงเสมือนลิ่มที่ตอกผ่ากลางระหว่างกลุ่มคนจนกับกลุ่มคนรวย แยกชน 2 กลุ่มนี้ให้เกิดช่องว่างระหว่างกลางมากขึ้น ยกกลุ่มที่ร่ำรวยอยู่แล้วให้ยิ่งร่ำรวยขึ้น และกดกลุ่มที่ยากจนลงให้เกิดความยากแค้นมากยิ่งขึ้น จึงเกิดคำถามกันขึ้นว่า “เราพัฒนาไปเพื่อใคร ?”

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาประเทศเป็นสิ่งที่ดีงาม ควรกระทำต่อไป แต่ประโยชน์ที่เกิดขึ้นก็ควรจะให้กระจายออกไปทั่วหน้ากัน โดยการพยายามลดหรือยกเลิกภาษีต่างๆ แล้วเก็บภาษีมูลค่าที่ดินแทน

วิธีแก้ไขความยากจนวิธีต่างๆ นั้น เราก็ได้เห็นแล้วว่าไม่มีวิธีใดที่จะเป็นหลักมูลฐานได้ดีไปกว่าระบบภาษีที่ดิน แต่ทั้งนี้ก็มิได้หมายความว่าเราจะไม่ควรรับใช้วิธีการอื่นๆ เสียเลย ระบบภาษีที่ดินเป็นแต่เพียงวิธีการสำคัญที่ควรยึดถือไว้เป็นหลัก

แต่นอกจากหลักแล้วก็ควรจะมีส่วนประกอบค้ำจุนเพิ่มเติมอีก
และวิธีแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าระยะสั้นชั่วครั้งชั่วคราวบางอย่างก็ยังมีความจำเป็น

การใช้ระบบภาษีมูลค่าที่ดินมิใช่จะไม่มีผลร้ายเสียเลย
แต่ในเมื่อได้พิจารณาเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียแล้วเห็นว่ามีผลดีกว่าวิธีการอื่นๆ
เราก็ควรจะช่วยกันสนับสนุนระบบภาษีที่ดินนี้ การใช้ระบบภาษีที่ดินไม่จำเป็นจะต้องถือเป็น “ภาษีเดี่ยว” ตามที่เฮนรี่ยอร์ช เสนอ แต่ก็จะทำให้สามารถลดภาษีอื่นๆ ซึ่งเป็นผลร้ายลงไปได้มาก ส่วนภาษีใดที่เห็นว่ายังมีความสมควรที่จะเก็บต่อไป ก็สามารถจะกระทำได้โดยไม่มีอุปสรรคแต่อย่างใด เพราะแม้แต่ถ้าจะคงเก็บภาษีต่างๆ อยู่ตามเดิม แล้วเพิ่มภาษีที่ดินขึ้นอีกอย่างหนึ่ง ชนชั้นแรงงานก็จะไม่เดือดร้อนเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด แต่กลับจะได้รับประโยชน์ เพราะการเก็งกำไรเก็บกักที่ดินจะหมดไป เจ้าของที่ดินจะต้องหาทางทำประโยชน์ในที่ดินให้มากขึ้น เพื่อให้คุ้มกับภาษีมูลค่าที่ดิน ผลก็คือเป็นการเร่งรัดพัฒนาไปในตัว โดยเอกชน ซึ่งรัฐบาลไม่ต้องรับภาระ ชนชั้นแรงงานจะมีงานทำมากขึ้น ค่าแรงจะสูงขึ้น ในขณะเดียวกันผลผลิตของประเทศเป็นส่วนรวมก็จะมากขึ้น และมีราคาถูกลงเป็นผลดีแก่คนทั่วหน้ากัน ซ้ำภาษีที่ได้เพิ่มขึ้นก็ทำให้สามารถทำนุบำรุงประเทศได้มากขึ้นด้วย

ยิ่งถ้าภาษีอื่นๆ ลดลงได้ สิ่งของที่ผลิตภายในประเทศก็จะยิ่งมีราคาต้นทุนต่ำลงอีก สินค้าไทยจะสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ดีขึ้น เป็นการคุ้มครองอุตสาหกรรมในประเทศและแก้ดุลการค้าไปในตัว

อุปสรรคที่สำคัญของการลงทุน คือ ที่ดินมีราคาแพง และภาษีต่างๆ สูง เพราะฉะนั้นระบบภาษีที่ดินซึ่งทำให้ที่ดินมีราคาหรือค่าเช่าต่ำลง และทำให้ลดภาษีต่างๆ ลงได้ด้วย ก็จะเป็นเครื่องส่งเสริมระดมการลงทุนไปในตัวด้วยอีกประการหนึ่ง

พึงระลึกว่า
การที่ค่าแรงสูงขึ้นตามธรรมชาติในระบบภาษีมูลค่าที่ดินนั้นจะไม่เป็นอุปสรรคต่อการลงทุน เพราะส่วนที่ค่าแรงได้เพิ่มนั้น คือส่วนที่เจ้าของที่ดินต้องยอมเสียไป ซึ่งเจ้าของที่ดินยังจะต้องยอมเสียอีกส่วนหนึ่งให้แก่เจ้าของทุนอีกด้วย

การรับใช้ระบบภาษีมูลค่าที่ดินไม่จำเป็นจะต้องกระทำอย่างฮวบฮาบทันที
และไม่จำเป็นจะต้องเก็บภาษีสูงเท่ากับค่าเช่าที่ดินเลยทีเดียว
ส่วนจะเก็บเท่าไรก็ควรจะพิจารณาดูจากการทดลองเป็นขั้นๆ ไป เช่น อาจทำเป็นโครงการ 20 ปี เก็บเพิ่มขึ้นปีละ 3 % ของค่าเช่า แล้วคอยเฝ้าสังเกตดูผลต่อชนทุกชั้น เพื่อปรับแต่งอัตราภาษีให้พอเหมาะ อย่างไรก็ตาม ในขั้นสุดท้ายอัตราภาษีที่ดินควรให้สูงมากพอที่จะทำลายการเก็งกำไรเก็บกักที่ดินไว้โดยไม่ใช้ประโยชน์หรือใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่ อันเป็นผลพลอยทำให้ทุนและแรงงานไม่ได้ทำงานเต็มที่ไปด้วย นั่นก็คือ ทำให้ปัจจัยการผลิตหรือทรัพยากรทั้ง 3 ประเภทของชาติต้องสูญเสียประโยชน์ที่พึงมีพึงได้ไปเปล่าๆ ทำให้ผลผลิตส่วนรวมของประเทศลดลง และเกิดการว่างงาน ค่าแรงต่ำ เป็นผลร้ายต่อทั้งราษฎรและประเทศชาติ

แต่การเก็บภาษีมูลค่าที่ดินมิใช่เพียงเพื่อป้องกันการเก็งกำไรเก็บกักที่ดินแต่อย่างเดียว
สิ่งที่สำคัญกว่าก็คือ เพื่อความเป็นธรรม และจะขจัดความยากจนเนื่องจากความอยุติธรรมอันกว้างขวางให้หมดสิ้นไประบบเสรีวิสาหกิจปัจจุบันจะมีความเป็นเสรีมากขึ้นแท้จริงขึ้น จะเกิดการเร่งรัดพัฒนาและส่งเสริมให้มีการผลิตมากขึ้น และดีขึ้น และคนเราจะมีความเท่าเทียมกันยิ่งขึ้น บ้านเมืองจะเจริญก้าวหน้า ก่อผลดีแก่ประชาชนทั่วประเทศ

ลูกหลานของเราเองก็จะไม่ต้องเดือดร้อนในการที่จะหาที่อยู่อาศัยในกาลข้างหน้า เพราะในเมืองจะมีบ้านหรือแฟลตให้เช่ามากมาย ส่วนผู้ซึ่งยังอยากมีบ้านมีที่ดินเป็นของตนเองก็จะหาซื้อที่ดินชานเมืองได้ง่าย ราคาก็ถูก วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างบ้านก็จะมีราคาต่ำลง

การแก่งแย่งการโกงกรรมสิทธิ์ในที่ดินซึ่งในระบบปัจจุบันได้ปรากฏให้เห็นอย่างกว้างขวาง และบางครั้งก็ถึงกับฆ่าฟันกันนั้น จะหมดสิ้นไป

หากเราสามารถขจัดความยากจนที่ไม่เป็นธรรมขั้นพื้นฐานยิ่งใหญ่เสียได้ ความกลัวจนจะลดลง ความโลภซึ่งเกิดจากความกลัวจนก็จะลดลงด้วย มนุษย์จะเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น จะมีศีลธรรมดีขึ้น อาชญากรรมจะน้อยลง ผู้ที่อยู่ในโลกนี้ด้วยความหวาดระแวง เกรงการลักขโมย ปล้นจี้ การหลอกลวง และอื่นๆ ก็จะสบายใจขึ้นได้มาก โลกมนุษย์จะน่าอยู่ขึ้น

ในการพิจารณาตกลงใจเลือกหนทางปฏิบัติเพื่อสังคมส่วนรวมนั้น เราจะต้องอาศัยข้อพิจารณา 2 ประการที่สำคัญ คือ

1. ผลดี ผลเสีย
2. ความยุติธรรม

ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับระบบเศรษฐกิจอื่นๆ แล้วจะเห็นได้ว่า ระบบภาษีมูลค่าที่ดินมีผลดีมากกว่า มีผลเสียน้อยกว่า และมีความยุติธรรมดีกว่าระบบอื่นๆ

หรือหากจะยึดหลักเกณฑ์ “The greatest happiness of the greatest number” เป็นแนวตัดสินตามแบบของ Jeremy Bentham ก็คงจะปรากฏว่าระบบภาษีที่ดินเหนือกว่าระบบเศรษฐกิจอื่นๆ อยู่ตามเดิม

แต่ถ้าท่านเห็นว่าระบบภาษีที่ดินนี้ไม่ดี ก็ขอจงบอกออกมาว่าวิธีที่ดีนั้นคืออะไร ที่จะสามารถแก้ไขปัญหาขั้นมูลฐานเกี่ยวกับความทุกข์ยากของมวลชนได้ ?

การจะแก้ปัญหาความไม่เป็นธรรมของสังคมซึ่งหมายถึงว่าจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงนั้น อาจกล่าวได้ว่าย่อมจะต้องกระทบกระเทือนฐานะหรือผลประโยชน์ดั้งเดิมของคนบางประเภทไปในทางลบ และบางประเภทในทางบวก ถ้าจะไม่ให้กระทบกระเทือนก็จะต้องไม่ยอมเปลี่ยนแปลง ซึ่งนั่นก็หมายถึงว่ายอมปล่อยให้ความไม่เป็นธรรมยังคงมีอยู่ต่อไปอีก และอาจรุนแรงขึ้น ประชาชนส่วนใหญ่ต้องยากแค้นยิ่งขึ้น ท่านต้องการเช่นนั้นหรือ ?

ในโลกปัจจุบันซึ่งมีการขัดแย้งต่อสู้กันทางความคิดเกี่ยวกับลัทธิเศรษฐกิจการเมืองเพื่อมุ่งขจัดความยากจนข้นแค้นของมวลชน ซึ่งน่าจะเป็นอันตรายต่อเสถียรภาพความมั่นคงของชาติอย่างยิ่งนั้น ท่านย่อมรู้อยู่แก่ใจดีแล้วว่ามีฝ่ายขวาที่เรียกกันว่าทุนนิยมหรือเสรีวิสาหกิจฝ่ายหนึ่ง ฝ่ายซ้ายคือคอมมิวนิสต์หรือสังคมนิยมเผด็จการอีกฝ่ายหนึ่ง แล้วก็ยังมีฝ่ายที่อ้างว่าเป็นสายกลาง คือสังคมนิยมเสรีอีกฝ่ายหนึ่ง แต่ผมยังเห็นว่าสังคมนิยมเสรีเป็นซ้ายอยู่นั่นเอง เพียงแต่ซ้ายน้อยหน่อย ที่กลางจริงๆ ตามทรรศนะของผมก็คือระบบภาษีที่ดินซึ่งเป็นทุนนิยมที่แท้จริงและเป็นแรงงานนิยมที่แท้จริงด้วย เพราะแรงงานและทุนคือสิ่งเดียวกัน เจ้าของปัจจัยการผลิตทั้งสองมีผลประโยชน์ร่วมกันดังที่ได้เคยกล่าวไปแล้ว และเมื่อทุนและแรงงานเป็นของเอกชน เอกชนก็ควรมีสิทธิเต็มที่ นี่คือลัทธิอัตบุคคลนิยม (Individualism) แต่ก็เป็นสังคมนิยม (Socialism หรือ Collectivism) ด้วยในขณะเดียวกัน เพราะถือว่าที่ดินอันเป็นปัจจัยการผลิตอีกปัจจัยหนึ่งเป็นทรัพย์สินของส่วนรวมร่วมกัน ระบบเสรีวิสาหกิจหรือทุนนิยมตามที่เรียกกันอยู่ในรูปปัจจุบันยังมีข้อบกพร่องเป็นจุดอ่อนที่ฝ่ายซ้ายโจมตีเอาได้

และถึงแม้ว่าระบบนี้จะยังคงยืนหยัดอยู่ได้ แต่ประชาชนส่วนใหญ่ก็จะยังคงยากจนเดือดร้อนอยู่ และการต่อสู้เรียกร้องจะยังคงมีอยู่ก่อความเดือดร้อนไม่สงบต่อไป เราจึงควรกำจัดข้อบกพร่องเหล่านี้เสีย ข้อบกพร่องดังกล่าวไม่ใช่เป็นเนื้อหาของระบบทุนนิยม แต่เป็นกาฝากหรือสิ่งแปลกปลอมที่แทรกซ้อนเข้ามา นั่นคือ การรวบอำนาจบงการทางเศรษฐกิจไว้ที่ศูนย์กลางคือรัฐบาล
มีการออกกฎข้อบังคับจำกัดสิทธิเสรีภาพในการประกอบกิจการต่างๆ ของเอกชนโดยทั่วไป แต่ให้อภิสิทธิ์อำนาจผูกขาดแก่บางกลุ่ม ทำให้คนจำนวนมากต้องถูกกดขี่ขูดรีด และที่สำคัญที่สุดคือการปล่อยให้เอกชนเป็นเจ้าของที่ดินซึ่งเป็นของธรรมชาติโดยไม่ต้องจ่ายผลตอบแทนตามส่วนใ ห้แก่ส่วนรวม ตลอดจนการเก็บภาษีต่างๆ ที่มีผลถ่วงการผลิตและทำให้ของแพง หากกำจัดสิ่งแปลกปลอมปลอมแทรกซ้อนเหล่านี้เสียได้
ระบบทุนนิยมจะกลายเป็นทุนนิยมและแรงงานนิยมที่แท้จริง (แรงงาน-ทุนนิยม) ให้เสรีภาพแก่ประชาชนดีขึ้นและปราศจากจุดอ่อนที่ร้ายแรง ประชาชนในสังคมจะหมดความยากจนเดือดร้อน การต่อสู้เรียกร้องขนานใหญ่จะยุติลง ความอยู่ดีกินดีย่อมจะเกิดขึ้นอย่างมิต้องสงสัย

ผมเชื่อว่าระบบภาษีที่ดินหรือระบบแรงงาน-ทุนนิยมนี้ ถ้าใช้ในประเทศใดถึงขั้นเต็มที่เมื่อใด เมื่อนั้นประเทศนั้นจะกลายเป็นสวรรค์บนพื้นพิภพ สมดังคำสวดของคริสต์ศาสนิกชนที่ว่า :

“ขอให้แผ่นดินของพระองค์มาตั้งอยู่, พระทัยของพระองค์สำเร็จในสวรรค์อย่างไร, ก็ให้สำเร็จในแผ่นดินโลกเหมือนกัน.” (มัดธาย 6.10)

(Thy kingdom come, Thy will be done, On earth as it is in heaven.)

หนังสือนี้เขียนขึ้นเพื่อช่วยเผยแพร่วิธีแก้ไขความยากจนที่ไม่เป็นธรรมขั้นมูลฐาน ผู้เขียนก็ได้แต่หวังจะให้ข้อคิดความเห็นนี้แพร่หลายออกไปเป็นที่ทราบดีทั่วกัน ซึ่งในระบอบประชาธิปไตยที่ได้ผล หากประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นมีความต้องการอย่างไร
สภาผู้แทนราษฎรอันประกอบด้วยสมาชิกที่เลือกตั้งจากประชาชนก็ย่อมจะเป็นผู้ที่มีความคิดเห็นเช่นเดียวกับประชาช น และย่อมจะลงมติให้เป็นไปตามความคิดเห็นความต้องการของประชาชน

เฮนรี่ ยอร์ช กล่าวไว้ในหนังสือ “Social Problems” ว่า “การปฏิรูปสังคมไม่พึงได้มาด้วยการใช้เสียงอึกทึกและการตะโกน…แต่ด้วยการปลุกความนึกคิด และการก้าวหน้าของความคิดอ่าน หากปราศจากเสียซึ่งความนึกคิดที่ถูกต้องแล้ว การปฏิบัติที่ถูกต้องจะเกิดขึ้นไม่ได้…”

ขอจงช่วยกันทำประโยชน์ให้เกิดขึ้นแก่สังคมด้วยการเผยแพร่แนวความคิดเกี่ยวกับวิธีแก้ไขความยากจนอัน ไม่เป็นธรรมนี้ให้เป็นที่ทราบและได้รับความนิยมกว้างขวางออกไป.

ผนวก ก.

ความก้าวหน้ากับความยากแค้น

(Progress and Poverty)

ฉบับตัดตอนเอามาเพียง 1 ใน 50

Henry George แต่ง พ.ศ. 2422, James L. Busey ย่อ พ.ศ. 2500

ปัญหา

ศตวรรษนี้ อำนาจการผลิตเศรษฐทรัพย์ (Wealth) ได้เพิ่มขึ้นอย่างใหญ่หลวง

เมื่อเริ่มยุคอันน่าอัศจรรย์นี้ก็เป็นธรรมดาที่จะหวัง และก็ได้หวังกันว่า สิ่งประดิษฐ์ที่ทุ่นแรงงานจะบรรเทาความยากลำบากและทำให้สภาพของกรรมกรดีขึ้น

หวังกันว่าการที่อำนาจการผลิตเศรษฐทรัพย์เพิ่มขึ้นอย่างใหญ่หลวงนั้น
จะทำให้ความยากแค้นอันแท้จริงกลายเป็นสิ่งในอดีตไป

อย่างไรก็ตาม ขณะนี้เรากำลังผจญกับข้อเท็จจริงซึ่งจะไม่มีวันผิดไปได้เลย

ในสหรัฐฯ เราเห็นได้ชัดว่าความสกปรกซอมซ่อและความทุกข์ยาก
กับความชั่วร้ายและอาชญากรรมซึ่งเกิดขึ้นจากสิ่งดังกล่าว
ได้เพิ่มขึ้นทุกแห่งเมื่อหมู่บ้านได้เจริญขึ้นกลายเป็นเมืองและเมื่อพัฒนาการใหม่ๆ
ได้ทำให้การผลิตและการแลกเปลี่ยนเจริญขึ้น

การที่ความยากแค้นเกิดร่วมกับความก้าวหน้าเช่นนี้นับเป็นปริศนาใหญ่หลวงสำหรับสมัยของเรามันเป็นข้อเท็จจริงศูนย์กลาง (Central Fact) ซึ่งทำให้เกิดความยุ่งยากทางอุตสาหกรรม ทางสังคมและทางการเมือง อันทำความฉงนสนเท่ห์ให้แก่โลก
และซึ่งวิชาการปกครองและการรักเพื่อนมนุษย์และการศึกษาได้ปลุกปล้ำด้วยโดยไร้ผล...มันเป็นปัญหาซึ่งตัวสฟิงซ์แห่งโชคชะตาได้ตั้งถามอารยธรรมของเรา ซึ่งถ้าไม่ตอบแล้วก็จะต้องถูกทำลาย

กฎเกี่ยวกับวิภาคกรรม (The Laws of Distribution)

ที่ดิน แรงงาน และทุน เป็นปัจจัยของการผลิต
คำว่าที่ดินหมายรวมถึงโอกาสหรือพลังธรรมชาติทั้งปวงด้วย
คำว่าแรงงานหมายถึงการใช้ความพยายามทั้งปวงของมนุษย์
และคำว่าทุนหมายถึงเศรษฐทรัพย์ทั้งปวงที่ใช้เพื่อผลิตเศรษฐทรัพย์ให้มากขึ้น
ผลิตผลทั้งสิ้นถูกแบ่งสันปันส่วนออกเป็นผลตอบแทนแก่ปัจจัยทั้งสามนี้
ส่วนที่ไปสู่เจ้าของที่ดินเป็นค่าการใช้โอกาสธรรมชาติ เรียกว่า ค่าเช่า
ส่วนที่เป็นรางวัลแห่งการใช้ความพยายามของมนุษย์เรียกว่า ค่าแรง
และส่วนที่เป็นผลตอบแทนสำหรับการใช้ทุนเรียกว่า ดอกเบี้ย
คำเหล่านี้ต่างขจัดซึ่งกันและกันออกไปรายได้ของบุคคลใดๆ
อาจได้มาจากแหล่งใดแหล่งหนึ่งหรือสองหรือทั้งสามแหล่งเหล่านี้
แต่ในการพยายามที่จะค้นให้พบกฎเกี่ยวกับวิภาคกรรม เราจะต้องแยกมันออกจากกัน

กฎ หรือความสัมพันธ์ ซึ่งกำหนดว่าเจ้าของที่ดินจะสามารถเรียกเอาค่าเช่าหรือราคาได้เท่าไร... เรียกกันว่า กฎว่าด้วยค่าเช่า...กฎว่าด้วยค่าเช่าอันเป็นที่ยอมรับกันนี้... บางครั้งก็เรียกกันว่า “กฎว่าด้วยค่าเช่าของริคาร์โด” กฎนี้คือ

“ค่าเช่าที่ดินถูกกำหนดโดยผลิตผลของมันส่วนที่เกินกว่าที่การใช้ (แรงงาน) เช่นเดียวกันจะได้รับจากที่ดินอันมีผลิตภาพน้อยที่สุดที่ใช้กันอยู่”

กฎนี้...ย่อมจะใช้กับที่ดินที่ใช้เพื่อการอื่นนอกจากเกษตรกรรมด้วย...ซึ่งที่แท้ประดิษฐกรรมและปริวรรตกรรมให้ค่าเช่าสูงสุดดังจะเห็นได้จากการที่ที่ดินมีราคาสูงในเมืองประดิษฐกรรมและเมืองพาณิชย์

จะเห็นได้ทันทีว่าค่าเช่าที่เพิ่มขึ้น ซึ่งดำเนินไปในประเทศที่ก้าวหน้า เป็นกุญแจสำคัญที่จะอธิบาย

ว่าทำไมค่าแรงและดอกเบี้ยจึงมิได้เพิ่มขึ้นตามการเพิ่มของอำนาจการผลิต
เพราะว่าเศรษฐทรัพย์ที่ผลิตขึ้นมาในประชาคมทุกแห่งย่อมถูกแบ่งออกเป็น 2
ส่วนด้วยสิ่งที่อาจจะเรียกได้ว่าระดับค่าเช่า (Rent Line) ซึ่งถูกกำหนดด้วยขอบริมแห่งการผลิต (Margin of Production)
หรือผลตอบแทนที่แรงงานและทุนสามารถจะได้รับจากโอกาสตามธรรมชาติที่ตนจะใช้ได้เปล่าโดยไม่ต้องจ่ายค่าเช่า
ค่าแรงและดอกเบี้ยจะต้องได้รับจ่ายจากผลิตผลส่วนที่อยู่ใต้ระดับนี้ลงไป
ส่วนที่อยู่เหนือขึ้นไปทั้งสิ้นย่อมไปสู่เจ้าของที่ดิน ดังนั้นในที่ซึ่งที่ดินมีราคาต่ำ
อาจจะมีการผลิตเศรษฐทรัพย์น้อยแต่ก็มีอัตราค่าแรงและดอกเบี้ยสูงได้ ดังเช่นที่เราเห็นจากประเทศใหม่ๆ
และในที่ซึ่งที่ดินมีราคาสูงอาจจะมีการผลิตเศรษฐทรัพย์มากมาย แต่อัตราค่าแรงและดอกเบี้ยต่ำ
ดังที่เราเห็นในประเทศเก่าๆ

การที่ค่าเช่าเพิ่มขึ้นเป็นเหตุผลที่แสดงว่าทำไมค่าแรงและดอกเบี้ยจึงไม่เพิ่มขึ้น
สาเหตุซึ่งเอื้ออำนวยให้แก่ผู้ถือครองที่ดินก็คือสาเหตุซึ่งปฏิเสธแก่กรรมกรและเจ้าของทุน...ดังนั้นอัตราค่าแรงและดอกเบี้ยทุกแห่งจึงมิได้ถูกกำหนดด้วยผลิตภาพของแรงงานมากเท่ากับที่ถูกกำหนดด้วยราคาที่ดิน
ทุกแห่งที่ราคาที่ดินต่ำ ค่าแรงและดอกเบี้ยย่อมสูง ทุกแห่งที่ที่ดินมีราคาสูง
ค่าแรงและดอกเบี้ยก็ต่ำ...และดังนั้นการที่อำนาจการผลิตซึ่งเพิ่มขึ้นมิได้เพิ่มค่าแรงขึ้นด้วยจึงเป็นเพราะว่ามันไปเพิ่มราคาที่ดินเสีย ค่าเช่ากลืนเอาส่วนที่เพิ่มขึ้นไปเสียสิ้น ความยากเข็ญจึงเกิดเคียงข้างไปกับความก้าวหน้า

ถ้าต้องการจะเห็นมนุษยชาติในสภาพที่เสื่อมทรามที่สุด อนาถาที่สุด และไร้ความหวังที่สุด
ท่านจะต้องไม่ไปยังท้องทุ่งที่ไม่มีรั้วกั้นและกระท่อมที่ทำด้วยซุงในบริเวณซึ่งเพิ่งถากถางใหม่ๆ
ในป่าซึ่งคนเรากำลังเริ่มต่อสู้กับธรรมชาติอย่างโดดเดี่ยวและที่ดินยังไม่มีราคาแต่อย่างใด
แต่จะต้องไปยังเมืองใหญ่ซึ่งการเป็นเจ้าของที่ดินเพียงเล็กน้อยก็นับเป็นโชคลาภมหาศาล

ผลของความก้าวหน้าทางวัตถุต่อการวิภาคเศรษฐทรัพย์

"โดยที่เศรษฐทรัพย์ทุกรูปเป็นผลิตผลของแรงงานซึ่งกระทำต่อที่ดินหรือผลิตผลของที่ดิน
ดังนั้นเมื่ออุปสงค์ในเศรษฐทรัพย์ไม่รู้จักพอเพียง
ความสามารถที่เพิ่มขึ้นของแรงงานก็จะถูกใช้ไปในการจัดหาเศรษฐทรัพย์ให้มากขึ้นและทำให้เกิดอุปสงค์ในที่ดินมากขึ้น"

และโดยที่เราไม่สามารถจะกำหนดขอบเขตจำกัดให้แก่ความก้าวหน้าในการค้นคิดประดิษฐ์ได้
เราก็ไม่สามารถจะกำหนดขอบเขตจำกัดให้แก่การเพิ่มค่าเช่าได้นอกจากผลผลิตทั้งสิ้น
เพราะว่าถ้าการประหยัดแรงงานดำเนินต่อไปจนกระทั่งถึงจุดที่สมบูรณ์ที่สุดและไม่จำเป็นจะต้องใช้แรงงานในการผลิตเศรษฐทรัพย์ต่อไปแล้ว
เราก็จะได้รับทุกสิ่งที่โลกจะสามารถให้ได้โดยไม่ต้องใช้แรงงานเลย...และไม่ว่าจำนวนประชากรจะมีน้อยเพียงไร
ถ้ายังคงมีผู้ที่มิใช่เจ้าของที่ดินอยู่แล้ว ก็จะขึ้นอยู่กับอารมณ์หรือความกรุณาของเจ้าของที่ดิน
กล่าวคือบุคคลเหล่านี้จะถูกเลี้ยงไว้เพื่อความหรรษาของเจ้าของที่ดิน หรือไม่ก็ด้วยความโอบเอื้อของเจ้าของที่ดิน
ในฐานะยาจก...จุดแห่งการทุ่นแรงงานที่สมบูรณ์เช่นนี้อาจจะอยู่ห่างไกลมากหรืออาจจะไม่มีวันไปถึงได้เลย
แต่ก็เป็นจุดที่การค้นคิดประดิษฐ์กำลังมีแนวโน้มเข้าไปหาอยู่ทุกขณะ

...ความเจริญก้าวหน้าซึ่งทำให้ค่าเช่าสูงขึ้นนั้นมิใช่จะมีแต่ความเจริญก้าวหน้าที่เพิ่มความสามารถในการผลิตโดยตรงเท่านั้น แต่รวมถึงความเจริญก้าวหน้าในการปกครอง มารยาทและศีลธรรม ซึ่งเพิ่มความสามารถในการผลิตโดยทางอ้อมด้วย ผลของสิ่งต่างๆ ทั้งหมดนี้ก็คือจะเพิ่มความสามารถในการผลิตขึ้น และเช่นเดียวกับความเจริญก้าวหน้าในการช่างผลิตกรรม

ผลประโยชน์ของสิ่งเหล่านี้ย่อมจะถูกผู้ครอบครองที่ดินผูกขาดเอาไปในที่สุด...

และถ้าเจ้าหน้าที่ปกครองที่คดโกงแห่งเมืองต่างๆ ของสหรัฐฯจะทำตัวอย่างแห่งความบริสุทธิ์และการประหยัดแล้ว ผลก็จะเป็นเพียงทำให้ราคาที่ดินสูงขึ้นเท่านั้น มิใช่ว่าจะยกระดับค่าแรงหรือดอกเบี้ยขึ้นเลย

ไขปัญหา

"เหตุผลที่ว่า ทำไม ถึงแม้ความสามารถในการผลิตจะเพิ่มขึ้น ค่าแรงจึงมีแนวโน้มที่จะลดลงสู่ระดับต่ำสุดอยู่เป็นนิตย์เพียงแต่จะให้ประทังชีวิตอยู่ได้เท่านั้น ก็คือ เมื่อความสามารถในการผลิตเพิ่มขึ้น ค่าเช่าจะมีแนวโน้มที่จะเพิ่มสูงขึ้นไปยิ่งกว่า จึงทำให้เกิดแนวโน้มที่จะทำให้ค่าแรงต้องลดต่ำลงอยู่เป็นนิตย์"...

เพราะฉะนั้น

ผู้ที่เป็นกรรมกรแต่เพียงอย่างเดียวจึงไม่มีผลประโยชน์ในความสามารถในการผลิตที่เพิ่มขึ้นโดยทั่วไปมากไปกว่าที่ทาสชาวคิวบาจะมีผลประโยชน์ในราคาน้ำตาลที่สูงขึ้น...

ทฤษฎีง่ายๆ

ซึ่งข้าพเจ้าได้กล่าวไว้อย่างย่นย่อ...ได้อธิบายถึงเหตุที่ความยากแค้นเกิดร่วมกับความมั่งคั่ง ค่าแรงต่ำเกิดร่วมกับอำนาจการผลิตสูง...ทฤษฎีนี้อธิบายให้ทราบว่าทำไมดอกเบี้ยและค่าแรงในประชาคมใหม่ๆ จึงสูงกว่าในประชาคมดั้งเดิม ถึงแม้การผลิตเศรษฐทรัพย์โดยเฉลี่ยและโดยส่วนรวมจะน้อยกว่าก็ตาม มันอธิบายให้ทราบว่าทำไมความเจริญก้าวหน้า ซึ่งช่วยเพิ่มอำนาจการผลิตให้แรงงานและทุน จึงไม่เพิ่มรางวัลให้แก่ปัจจัยทั้งสองนั้น มันอธิบายในสิ่งที่เราเรียกกันทั่วไปว่าความขัดแย้งระหว่างแรงงานกับทุน ในขณะเดียวกันก็พิสูจน์ว่าปัจจัยทั้งสองนี้มีผลประโยชน์ได้เสียร่วมกันอย่างแท้จริง...

ข้อเท็จจริงที่ว่าประเทศใหม่ๆ ซึ่งมีเศรษฐทรัพย์ทั้งสิ้นน้อย แต่ที่ดินราคาถูกสำหรับชนชั้นกรรมกรแล้ว ย่อมเป็นประเทศที่ดีกว่าประเทศร่ำรวยซึ่งที่ดินมีราคาแพงนี้ มิได้เป็นข้อเท็จจริงที่รู้กันดีแม้แต่ผู้ที่โง่เขลาที่สุดหรอกหรือ ?

ทุกแห่งที่ราคาที่ดินต่ำท่านจะมิได้พบด้วยหรอกหรือว่าค่าแรงมีอัตราสูง ? และทุกแห่งที่ที่ดินมีราคาสูง ท่านจะมิได้พบด้วยหรอกหรือว่าค่าแรงมีอัตราต่ำ ? เมื่อที่ดินมีราคาสูงขึ้น ความยากแค้นก็รุนแรงขึ้น ในนิคมใหม่ๆ ซึ่งที่ดินมีราคาถูก ท่านจะไม่ได้เห็นคนขอทาน และความมีสภาพไม่เท่าเทียมกันก็มีเพียงเล็กน้อย ตามเมืองใหญ่ๆ ซึ่งที่ดินมีราคาสูงอย่างยิ่งจนถึงกับวัดกันเป็นตารางฟุตท่านจะได้พบทั้งความยากแค้นอย่างที่สุดและความฟุ่มเฟือยอย่างที่สุด ความแตกต่างกันในระหว่างสภาพสังคมปลายสุดทั้งสองนี้อาจจะวัดได้ด้วยราคาที่ดินเสมอ ที่ดินในนิวยอร์กมีราคาสูงกว่าในซานฟรานซิสโก

และในนิวยอร์กชาวซานฟรานซิสโกก็จะได้เห็นสภาพน่าทุเรศและความทุกข์ยากที่จะทำให้เขายืนตะลึงทีเดียว ที่ดินในลอนดอนมีราคาสูงกว่านิวยอร์กและในลอนดอนก็มีสภาพน่าทุเรศและความขาดแคลนร้ายแรงยิ่งกว่าในนิวยอร์ก...

เพราะว่าที่ดินเป็นที่อยู่อาศัยของมนุษย์ เป็นคลังซึ่งมนุษย์จะได้มาซึ่งสิ่งจำเป็นทั้งปวงสำหรับตน

…ความก้าวหน้าทางวัตถุไม่สามารถจะทำให้เราไม่ต้องพึ่งพาที่ดินได้
มันทำได้แต่เพียงเพิ่มความสามารถในการผลิตเศรษฐทรัพย์จากที่ดินเท่านั้น และดังนั้นเมื่อที่ดินถูกผูกขาด
ความก้าวหน้าทางวัตถุก็อาจจะไปถึงอนันตภาพ (Infinity)
ได้โดยไม่ทำให้ค่าแรงสูงขึ้นหรือทำให้สภาพของผู้ที่มีแต่แรงงานดีขึ้นเลย มันจะเพียงแต่เพิ่มราคาที่ดิน
และเพิ่มอำนาจเนื่องจากการได้ครอบครองที่ดินนั้น ทุกแห่งทุกสมัยในบรรดาประชาชนทุกชาติ
การครอบครองที่ดินนับเป็นมูลฐานของอภิชนาธิปไตย (Aristocracy) เป็นรากฐานของมหาโชคลาภ
เป็นแหล่งกำเนิดของอำนาจ ดังที่พราหมณ์ได้เคยกล่าวไว้หลายชั่วอายุคนมาแล้ว --

"ผู้ใดได้ครอบครองที่ดินไม่ว่า ณ กาลใด ผู้นั้นย่อมจักได้ครอบครองผลแห่งที่ดินด้วย"…

วิธีแก้ไข

สิทธิอันเท่าเทียมกันของมนุษย์ทุกคนที่จะใช้ที่ดินย่อมปรากฏชัดเจนเช่นเดียวกับสิทธิอันเท่าเทียมกันของเขาที่จะสูดอากาศหายใจ นั่นคือ สิทธิที่ประกาศด้วยข้อเท็จจริงที่ว่าเขามีตัวมีตนอยู่ ทั้งนี้เพราะเราย่อมไม่สามารถจะสมมติได้ว่าคนบางคนมีสิทธิที่จะอยู่ในโลกนี้ และคนอื่นๆ ไม่มีสิทธิ…

… มนุษย์ผู้ใดผู้หนึ่งจะสามารถขับไล่มนุษย์ที่เหลือทั้งสิ้นไปจากประเทศใดประเทศหนึ่งได้ ถ้าเขาสามารถรวบรวมสิทธิของแต่ละบุคคลในที่ดินของประเทศนั้นเข้าเป็นของตนแต่ผู้เดียว และถ้าเขาสามารถรวบรวมสิทธิของแต่ละบุคคลในผิวโลกทั้งสิ้นได้เช่นนี้ ในบรรดาประชากรอันมากมายทั้งสิ้นของโลก เขาแต่ผู้เดียวเท่านั้นที่จะมีสิทธิดำรงชีวิตต่อไป

และสิ่งที่จะเกิดขึ้น เมื่อได้สมมติแล้วเช่นนี้ ได้ปรากฏให้เห็นแล้วในข้อเท็จจริงแต่มีระดับอ่อนกว่า … เจ้าของที่ดินจำนวนไม่กี่มากน้อยผู้เป็นเจ้าของผิวพื้นของหมู่เกาะอังกฤษจะกระทำการเพียงเท่าที่กฎหมายอังกฤษให้อำนาจเต็มที่แก่เขา และตามที่เจ้าของที่ดินเหล่านี้จำนวนมากได้กระทำแล้วในระดับที่อ่อนกว่า ถ้าเขาสามารถจะเกียดกันพลเมืองอังกฤษหลายล้านคนออกไปจากเกาะอันเป็นถิ่นที่เกิดของเขาได้ และการเกียดกันเช่นนี้…ก็ไม่เป็นที่น่ารังเกียจต่อสิทธิตามธรรมชาติ ยิ่งไปกว่าภาพที่น่าตื่นเต้นซึ่งปรากฏอยู่ในขณะนี้ คือพลเมืองอังกฤษจำนวนมากมายถูกบังคับให้ต้องจ่ายเงินจำนวนมหาศาลให้แก่คนไม่กี่คนเพื่อเอกสิทธิ์ที่จะได้รับการยินยอมให้อยู่อาศัยและใช้ที่ดิน ซึ่งพวกเขาเรียกอย่างรักใคร่ว่าเป็นของตนเอง ที่ดินซึ่งเขามีความรู้สึกรักใคร่ด้วยความหลังอันอ่อนหวานและรุ่งโรจน์ และซึ่งถ้าจำเป็นแล้วก็ถึงแก่ต้องสละเลือดเนื้อและชีวิตด้วยการผูกมัดในหน้าที่ทีเดียว…

ถ้าเอาคน 100 คนไปไว้บนเกาะแห่งหนึ่งโดยไม่มีทางหนีออกไปได้ และไม่ว่าท่านจะให้คนหนึ่งในจำนวนนี้เป็นเจ้าของมีสิทธิ์ขาดในคนอื่นๆ อีก 99 คน หรือจะให้เป็นเจ้าของมีสิทธิ์ขาดในที่ดินของเกาะนั้นก็ตาม ย่อมไม่มีความแตกต่างกันสำหรับคนผู้นั้นและสำหรับอีก 99 คนที่เหลือ…

เกียรติยศมิได้ทำให้ได้รับที่ดิน แต่กรรมสิทธิ์ในที่ดินต่างหากเล่าที่ทำให้เกิดเกียรติยศ…

สิ่งที่ข้าพเจ้า…เสนอในฐานะวิธีแก้ไขง่ายๆ แต่ได้ผลชะงัด ซึ่งจะยกค่าแรงให้สูงขึ้น เพิ่มผลตอบแทนให้แก่การใช้ทุน…ทำให้มีงานรายได้ดีว่างสำหรับผู้ใดก็ตามที่ต้องการงานทำ…ก็คือ**การยึดถือเอาค่าเช่าโดยการเก็บภาษี**

บัดนี้ โดยที่การเก็บภาษีค่าเช่าหรือมูลค่าที่ดินย่อมจะต้องเพิ่มขึ้นในขณะที่เรายกเลิกภาษีอื่นๆ เราก็อาจจะเปลี่ยนข้อเสนอให้เป็นรูปทางใช้การได้โดยเสนอให้ –

"ยกเลิกภาษีทั้งสิ้น ยกเว้นแต่ภาษีที่เก็บจากมูลค่าที่ดิน"...

ภาษีซึ่งทำให้รางวัลสำหรับผู้ผลิตลดลงย่อมจะต้องทำให้แรงกระตุ้นการผลิตลดลงด้วย...ดังนั้นภาษีซึ่งทำให้ผลตอบแทนต่อกรรมกรหรือเจ้าของทุนลดลงจึงมีแนวโน้มที่จะทำให้กรรมกรมีความอุตสาหะและสติปัญญาน้อยลง และทำให้เจ้าของทุนมีความพอใจที่จะอดออมและลงทุนน้อยลง ภาษีซึ่งเรียกเก็บจากการดำเนินการผลิตย่อมจะทำให้เกิดอุปสรรคเทียมขัดขวางการสร้างเศรษฐทรัพย์...

ถ้าเก็บภาษีจากสิ่งประดิษฐ์ ผลก็คือการถ่วงประดิษฐกรรม ถ้าเก็บภาษีจากสิ่งปรับปรุง ผลก็คือจะทำให้มีการปรับปรุงน้อยลง ถ้าเก็บภาษีจากการค้า ผลก็คือจะป้องกันมิให้มีปริวรรตกรรม ถ้าเก็บภาษีจากทุน ผลก็คือจะทำให้ทุนหนีหายไป แต่เราอาจจะเก็บเอามูลค่าที่ดินทั้งสิ้นมาเป็นภาษีได้ และผลของมันก็จะมีแต่ส่งเสริมอุตสาหกรรม เปิดโอกาสใหม่ๆ ให้แก่ทุน และเพิ่มการผลิตเศรษฐทรัพย์ขึ้นเท่านั้น...

ภาษีจากมูลค่าที่ดิน...เราอาจจะประเมินและเก็บได้ด้วยความแน่นอนตามลักษณะที่เคลื่อนที่ไม่ได้และซ่อนพรางมิได้ของที่ดินนั้นเอง...ถ้าเราเก็บภาษีทั้งสิ้นจากมูลค่าที่ดินโดยไม่คิดถึงสิ่งปรับปรุง โครงการภาษีจะง่ายและแจ่มชัดมาก และประชาชนจะหันมาเอาใจใส่อย่างมาก ซึ่งจะทำให้สามารถประเมินภาษีได้ด้วยความแน่นอนเช่นเดียวกับที่นายหน้าขายที่ดินจะสามารถกำหนดราคาที่ผู้ขายควรจะได้รับได้...

ภาษีที่เก็บจากมูลค่าที่ดิน... จะตกเป็นภาระเฉพาะแก่ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์อันมีลักษณะพิเศษและมีค่าจากสังคมเท่านั้น และจะเป็นภาระแก่เขาตามส่วนของผลประโยชน์ที่เขาได้รับด้วย มันเป็นมูลค่าที่ประชาคมก่อให้เกิดขึ้นและประชาคมรับมา เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับประชาคม...เมื่อมีการเก็บค่าเช่าทั้งหมดมาเป็นภาษีเพื่อประโยชน์ของประชาคมแล้ว... จะไม่มีพลเมืองผู้ใดได้เปรียบพลเมืองผู้อื่น นอกจากจะได้รับจากความอุตสาหะ ความเชี่ยวชาญ และสติปัญญาของเขาเอง และแต่ละคนจะได้รับสิ่งที่เขาลงทุนลงแรงหามาได้อย่างเป็นธรรม เมื่อนั้นแหละ และต่อเมื่อนั้นเท่านั้น แรงงานจึงจะได้รับรางวัลโดยเต็มที่ และทุนก็จะได้รับผลตอบแทนตามธรรมชาติ...

ผลแห่งวิธีแก้ไข

ประโยชน์ที่จะได้จากการใช้ภาษีเดี่ยวที่เก็บจากมูลค่าที่ดินแทนภาษีมากชนิดที่เป็นเครื่องมือหารายได้สาธารณะอยู่บัดนี้นั้นจะปรากฏความสำคัญยิ่งขึ้นๆ ถ้าจะพิจารณาให้มากขึ้น...ถ้าภาระทั้งหลายซึ่งกดขี่อุตสาหกรรมและถ่วงปริวรรตกรรมอยู่ขณะนี้ถูกกวาดล้างไป การผลิตเศรษฐทรัพย์ก็จะดำเนินไปอย่างรวดเร็วขนิดที่ไม่ได้คาดฝันกันในขณะนี้

จงพิจารณาถึงผลอันมีต่อการผลิตเศรษฐทรัพย์

การยกเลิกภาษีที่เมื่อทำกิริยาและปฏิกิริยาต่อกันแล้วได้ถ่วงวงล้อแห่งปริวรรตกรรมทุกวงล้อและกดดันอุตสาหกรรมทุกรูปอยู่ขณะนี้นั้น

จะเปรียบเสมือนการยกเอาน้ำหนักมหาศาลออกไปจากสปริงที่ทรงพลัง...วิธีการเก็บภาษีในปัจจุบัน...มีผลต่อพลังงาน ความอุตสาหะ ความเชี่ยวชาญ และความมัธยัสถ์ เสมือนสินไหมที่ใช้ปรับคุณสมบัติเหล่านี้... ถ้าผู้หนึ่งต่อเรือขึ้นมา
เราก็บังคับให้เขาต้องชำระค่าปรับเนื่องจากความอาจหาญของเขาราวกับว่าเขาได้ทำความเสียหายให้แก่รัฐ
ถ้ามีการเปิดทางรถไฟ ผู้เก็บภาษีก็จะมาหาทีเดียว ราวกับว่ามันเป็นสิ่งที่รบกวนประชาชน
ถ้าตั้งโรงงานประดิษฐกรรมขึ้นมา เราก็จะเก็บค่ารายปีจากโรงงาน
ซึ่งมิฉะนั้นแล้วก็จะได้รับกำไรมากมายเราพูดว่าเราต้องการทุน แต่ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดสะสมมันขึ้นมา
หรือนำมันมาให้แก่พวกเรา เราก็จะคิดภาษีจากทุนนั้น ราวกับว่าเราได้ให้เอกสิทธิ์แก่เขา
เราใช้ภาษีลงโทษผู้ที่ปกคลุมไร่นาอันแห้งแล้งด้วยเมล็ดข้าวที่เหลืองอร่าม เราปรับผู้ซึ่งตั้งเครื่องจักรกลขึ้นมา
และผู้ซึ่งระบายหนองน้ำ...

การยกเลิกภาษีเหล่านี้จะเท่ากับเป็นการยกน้ำหนักภาษีอันมหาศาลทั้งหมดออกจากอุตสาหกรรม
ที่ก่อให้เกิดผลผลิต...

และการผลักภาษีจากผลิตกรรมและปริวรรตกรรมไปให้เป็นภาระแก่ราคาหรือค่าเช่าที่ดินจะไม่แต่เพียงก่อให้เกิดแรงกระตุ้นใหม่แก่การผลิตเศรษฐทรัพย์เท่านั้น มันจะเปิดโอกาสใหม่ๆ ออกด้วย
เพราะภายใต้ระบบนี้จะไม่มีใครอยากยึดถือที่ดินไว้นอกจากเพื่อจะใช้ให้เป็นประโยชน์
และที่ดินซึ่งบัดนี้ถูกยึดถือไว้มิได้ใช้ประโยชน์ก็จะเปิดออกสำหรับการปรับปรุงทุกหนแห่ง
ราคาขายของที่ดินจะตกต่ำลง การเก็งกำไรจากที่ดินจะถึงซึ่งวาระสุดท้าย
การผูกขาดที่ดินจะไม่ก่อประโยชน์อีกต่อไป...

และเราจะต้องระลึกไว้ว่าข้อนี้ใช้ได้กับที่ดินทุกแห่ง
มิใช่เฉพาะกับที่ดินเกษตรเท่านั้น...ในที่ซึ่งที่ดินมีราคาขึ้นมาทุกแห่ง ภาษีจะมีผลบังคับให้เกิดการปรับปรุง
แทนที่จะเป็นประดุจการปรับไหมต่อการปรับปรุงเช่นในขณะนี้ ผู้ใดก็ตามที่ทำสวนหรือหว่านข้าว หรือสร้างบ้าน
หรือตั้งโรงงาน ไม่ว่าจะมีราคาแพงเช่นไร จะไม่ต้องจ่ายภาษีมากไปกว่าที่ถ้าเขาจะยึดครองที่ดินนั้นไว้โดยไม่ทำอะไร
ผู้ผูกขาดที่ดินเกษตรจะถูกเก็บภาษีมากประหนึ่งว่าที่ดินของเขาเต็มไปด้วยบ้านช่องและยุ้งฉาง พืชผลและปศุสัตว์
เจ้าของที่ดินที่ว่างเปล่าในเมืองจะต้องจ่ายภาษีสำหรับค่าเอกสิทธิ์ในการป้องกันผู้อื่นเข้าไปใช้ที่นั้นจนกว่าตนจะต้องการใช้ เป็นเงินจำนวนมากพอๆ กับเพื่อนบ้านผู้มีบ้านหลังงามอยู่ในที่ของเขา
การมีกระท่อมที่จวนจะพังอยู่บนที่ดินอันมีค่าก็จะต้องเสียภาษีเสมือนหนึ่งว่าที่ดินนั้นเต็มไปด้วยโรงแรมอันโอ่อ่าหรือคลังสินค้าใหญ่ที่มีสินค้าราคาแพงบรรจุอยู่เต็ม...

จงคิดดูถึงผลแห่งการเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ต่อตลาดแรงงาน
การแข่งขันจะไม่เป็นฝ่ายเดียวเช่นในสมัยนี้อีกต่อไป แทนที่กรรมกรจะแข่งขันกันเองเพื่อหางานทำ
และตัดราคาค่าแรงลงจนถึงระดับที่พอจะยังชีพอยู่ได้เท่านั้น
นายจ้างก็จะกลับต้องแข่งขันกันหากรรมกรทุกหนทุกแห่ง
และค่าแรงจะสูงขึ้นจนถึงระดับที่แรงงานทำมาหาได้อย่างเป็นธรรม...
นายจ้างของแรงงานจะไม่แต่เพียงต้องประมูลแข่งขันกันเองกับนายจ้างคนอื่นๆ
ซึ่งทุกคนรู้สึกถึงแรงกระตุ้นแห่งการค้าที่มากขึ้นและผลกำไรที่เพิ่มขึ้นเท่านั้น

แต่ยังต้องแข่งกับความสามารถของกรรมกรที่จะเป็นนายจ้างของตนเองกระทำต่อโอกาสธรรมชาติซึ่งเปิดให้แก่ตนอย่างเสรีโดยภาษีที่ป้องกันการผูกขาดอีกด้วย...

ย่อมปรากฏชัดว่าการเปลี่ยนแปลงที่ข้าพเจ้าเสนอนั้นจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่บุคคลทั้งหลายที่ดำรงชีวิตอยู่ด้วยค่าแรงไม่ว่าจะทำงานด้วยมือหรือสมอง...และก็ปรากฏชัดทำนองเดียวกันว่ามันจะเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้ที่มีรายได้จากผลตอบแทนสำหรับทุนหรือจากการลงทุนอย่างอื่นๆ ที่มิใช่ที่ดิน...

เช่นเดียวกัน สำหรับกสิกรขณะนี้ข้าพเจ้ามิได้กล่าวถึงกสิกรผู้ไม่เคยแตะคันไถ...แต่กล่าวถึงกสิกรที่ทำงานซึ่งนับเป็นชนชั้นที่มีจำนวนมากชั้นหนึ่งในสหรัฐฯ...ถึงแม้จะดูไม่น่าเชื่อสำหรับบุคคลเหล่านี้จนกว่าเขาจะเข้าใจถึงผลลัพธ์อันเต็มที่แห่งข้อเสนอนี้แล้วพวกเขาก็ยังเป็นชนชั้นที่จะได้รับประโยชน์มากที่สุดในบรรดาชนชั้นทั้งหลายเหนือชนชั้นที่มีแต่แรงงานขึ้นไป จากการเก็บภาษีทั้งสิ้นจากมูลค่าที่ดิน...ข้อเท็จจริงก็คือภาษีตามที่เก็บอยู่ขณะนี้ตกเป็นภาระแก่พวกเขาอย่างหนักในลักษณะอันพิสดาร เขาถูกเก็บภาษีจากสิ่งปรับปรุงทั้งหลาย มีบ้านเรือน ยุ้งฉาง รั้ว พืชผล ปศุสัตว์ ทรัพย์สินส่วนตัวที่เขามีอยู่นั้นจะปกปิดหรือตีราคาต่ำๆ ไม่ได้ง่ายๆ อย่างสิ่งของราคาแพงที่รวมกันอยู่ในเมือง เขาไม่เพียงแต่จะต้องเสียภาษีจากทรัพย์สินส่วนตัวและสิ่งปรับปรุงซึ่งเจ้าของที่ดินที่มิได้ใช้ประโยชน์ไม่ต้องเสียเท่านั้น โดยทั่วไปที่ดินของเขายังถูกเก็บภาษีในอัตราที่สูงกว่าที่ดินที่ถูกถือครองไว้โดยหวังกำไรเสียอีก ทั้งนี้เพียงเพราะว่ามันได้รับการปรับปรุงขึ้นมา แต่ยิ่งไปกว่านี้ภาษีทั้งปวงที่เก็บจากโภคภัณฑ์...กลับเป็นภาระแก่กสิกรอย่างไม่แบ่งเบาลงเลย...กสิกรจะเป็นผู้ได้รับประโยชน์มากจากการเก็บภาษีเดี่ยวจากมูลค่าที่ดินแทนภาษีทั้งหลายเหล่านี้
ทั้งนี้เพราะภาษีจากมูลค่าที่ดินมิใช่จะตกหนักที่สุดอยู่แก่ย่านเกษตรกรรมซึ่งที่ดินมีราคาค่อนข้างต่ำ แต่ตกอยู่แก่เมืองเล็กใหญ่ซึ่งที่ดินมีราคาสูง ส่วนภาษีจากทรัพย์สินส่วนตัวและสิ่งปรับปรุงนั้นเป็นภาระหนักเท่าๆ กันทั้งในชนบทและในเมือง...ผลลัพธ์ก็คือราคาที่ดินเนื่องจากการเก็งกำไรจะลดลง และไร่นาที่ได้รับการเพาะปลูกและปรับปรุงจะไม่ต้องเสียภาษีจนกว่าพื้นที่รอบๆ จะมีผู้คนอพยพมาอยู่อาศัยมากขึ้นแล้ว ที่จริงแล้ว ถึงแม้ในขั้นแรกจะดูไม่น่าเชื่อสำหรับกสิกรเหล่านี้ แต่ผลของการเก็บภาษีทั้งสิ้นจากมูลค่าที่ดินก็คือจะปลดเปลื้องกสิกรผู้ทำงานหนักให้พ้นจากภาษีทั้งหลาย...

เศรษฐทรัพย์จะไม่เพียงแต่เพิ่มขึ้นมหาศาลเท่านั้น มันยังจะได้รับการวิภาคออกไปอย่างเสมอภาคด้วย ข้าพเจามิได้หมายความว่าแต่ละบุคคลจะได้รับเศรษฐทรัพย์ในจำนวนเดียวกัน นั่นมิใช่การวิภาคอย่างเสมอภาคตราบเท่าที่บุคคลต่างๆ กันมีความสามารถต่างๆ กันและมีความปรารถนาต่างๆ กัน แต่ข้าพเจ้าหมายความว่าเศรษฐทรัพย์จะถูกแบ่งออกไปตามขนาดที่แต่ละคนอุทิศความอุตสาหะ ความเชี่ยวชาญ ความรู้ หรือความสุขุมรอบคอบให้แก่มูลภัณฑ์ของส่วนรวม...ผู้ไม่ได้ผลิตจะไม่ได้ฟุ่มเฟือยในขณะที่ผู้ผลิตได้รับแต่เพียงเท่าที่จำเป็นจริงๆ แก่การครองชีวิตอยู่เยี่ยงสัตว์อีกต่อไป...

เราจะเลิกนึกกลัวโชคลาภอันใหญ่ยิ่งเสียได้ เพราะเมื่อทุกคนได้รับสิ่งที่ตนลงทุนลงแรงหามาได้อย่างเป็นธรรมแล้ว ก็จะไม่มีใครที่จะได้รับมากกว่าที่ตนจะลงทุนลงแรงหามาได้อย่างเป็นธรรม มีสักกี่คนที่หาเงินได้ล้านดอลลาร์อย่างเป็นธรรม ?...

กฎว่าด้วยความก้าวหน้าของมนุษย์

อารยธรรม คือความร่วมมือกัน ความสามัคคีและเสรีภาพเป็นปัจจัยของมัน…

สิ่งที่ได้ทำลายอารยธรรมเดิมๆ

มาแล้วทุกรุ่นก็คือแนวโน้มไปสู่ความไม่เสมอภาคกันในการวิภาคเศรษฐทรัพย์และอำนาจ

แนวโน้มอันเดียวกันนี้ซึ่งกำลังดำเนินอยู่ด้วยพลังที่รุนแรงยิ่งขึ้นได้ปรากฏให้สังเกตได้ในอารยธรรมของเราในปัจจุบัน…

เมื่อความเสื่อมโทรมกลายเป็นสิ่งเรื้อรัง เมื่อน้ำใจที่จะกระทำเพื่อประชาชนสูญสิ้นไป เมื่อประเพณีแห่งเกียรติยศ คุณความดี และความรักชาติอ่อนแอลง เมื่อกฎหมายมีลักษณะที่น่าดูหมิ่น และการปฏิรูปกลายเป็นสิ่งที่ไร้ความหวัง พลังแห่งภูเขาไฟก็จะเกิดขึ้นในมวลชนที่ขมขื่น ซึ่งจะระเบิดออกเมื่อมีอุบัติเหตุเปิดทางให้

บุรุษผู้เข้มแข็งปราศจากธรรมะซึ่งพุ่งขึ้นสูงตามโอกาสจะกลายเป็นตัวแทนแห่งความปรารถนาอันมืดมัวหรือความรู้สึกอันรุนแรงของประชาชนและเขี่ยรูปแบบต่างๆ ที่สูญสิ้นความเข้มแข็งแล้วกระเด็นไป ดาบจะกลับคมยิ่งกว่าปากกา และในเทศกาลแห่งการทำลายล้าง

พลังอันโหดเหี้ยมและความโกลาหลป่าเถื่อนจะเกิดขึ้นสลับกับความซบเซาแห่งอารยธรรมที่กำลังเสื่อม…

คนป่าเถื่อนจำพวกใหม่จะมาจากที่ไหนกันหรือ ? จงไปยังย่านซอมซ่อตามนครใหญ่ๆ แล้วท่านจะได้เห็นพวกเขารวมกันอยู่เป็นฝูงแม้กระทั่งขณะนี้ ! การเล่าเรียนศึกษาจะสิ้นสูญไปได้อย่างไรหรือ ? มนุษย์จะหยุดอ่าน ตำรับตำราจะก่อให้เกิดไฟ และจะกลายเป็นชนวนระเบิด !…

…ในการเสื่อมลงของอารยธรรมนั้น ประชาคมต่างๆ มิได้กลับลงไปทางเดียวกับที่ขึ้นมา ตัวอย่างเช่นความเสื่อมแห่งอารยธรรมดังที่ปรากฏในการปกครองจะไม่นำเราจากระบอบสาธารณรัฐกลับไปสู่ระบบฟิวแดลอีก แต่จะนำเราไปสู่ระบบบงการ (Imperatorship) และอนาธิปไตย…

เสรีภาพเกิดขึ้นที่ใด ที่นั่นคุณงามความดีย่อมเติบโตขึ้น เศรษฐทรัพย์มีมากขึ้น ความรู้ขยายออกการค้นคิดประดิษฐ์ทำให้ความสามารถของมนุษย์เพิ่มขึ้น

และชาติที่มีเสรีภาพมากกว่าก็จะพุ่งขึ้นสูงในด้านความเข้มแข็งและวิญญาณในท่ามกลางประเทศเพื่อนบ้าน…ที่ใดเสรีภาพเสื่อมลง ที่นั่นคุณงามความดีจะค่อยๆ เลือนหายไป เศรษฐทรัพย์จะลดลง ความรู้ถูกลืม การค้นคิดประดิษฐ์หยุดชะงัก

และจักรวรรดิที่เคยทรงอานุภาพในด้านกำลังทหารและศิลปะจะกลายเป็นเหยื่อที่น่าสมเพชแก่พวกป่าเถื่อนที่มีเสรีกว่า !

เสรีภาพได้ส่องแสงมายังหมู่มนุษย์เพียงด้วยลำแสงที่ขาดเป็นช่วง และสว่างเพียงบางส่วน แต่เสรีภาพก็ได้แสดงออกซึ่งความก้าวหน้าทั้งหลาย…

เราจะไม่เชื่อมั่นในเจ้าแม่แห่งเสรีภาพหรือ ?

ในสมัยของเรา พลังอันเคลือบแฝงได้คืบคลานเข้ามาเช่นเดียวกับในสมัยก่อนๆ ซึ่งได้ทำลายเจ้าแม่แห่งเสรีภาพโดยก่อให้เกิดความไม่เสมอภาคกันขึ้น ณ ขอบฟ้า เมฆเริ่มลดต่ำลง เจ้าแม่แห่งเสรีภาพเรียกร้องเราอีกแล้ว…ไม่เป็นการเพียงพอที่มนุษย์จะมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

ไม่เป็นการเพียงพอที่มนุษย์จะมีความเสมอภาคกันทางทฤษฎีต่อหน้ากฎหมาย

มนุษย์จะต้องมีเสรีภาพที่จะใช้ประโยชน์จากโอกาสและปัจจัยแห่งชีวิต

มนุษย์จะต้องมีความเสมอภาคกันในความกรุณาของธรรมชาติ...นี่เป็นกฎสากล นี่เป็นบทเรียนของศตวรรษต่างๆ ถ้าไม่วางรากฐานอยู่บนความยุติธรรม โครงร่างแห่งสังคมก็จะยืนหยัดอยู่มิได้...

ผนวก ข.
สดุดีเฮนรี่ ยอร์ช

ต่อไปนี้เป็นสดุดีเฮนรี่ ยอร์ช บางส่วน ซึ่งปรากฏอยู่ใน Henry George School of Social Science Bulletin 1968-9:

จอห์น ดิวอี้ - เราต้องการน้อยกว่านิ้วของทั้งสองมือสำหรับจะนับจำนวนผู้ที่เทียบเท่าเฮนรี่ ยอร์ช ในบรรดานักสังคมปรัชญาของโลก นับแต่เปลโตลงมา ...ไม่มีใคร ไม่มีบัณฑิตจากสถาบันการศึกษาชั้นสูงผู้ใดจะมีสิทธิ์ถือว่าตนเองเป็นผู้มีการศึกษาในด้านความคิดทางสังคมได้ หากเขาผู้นั้นไม่ได้ทำความคุ้นเคยด้วยตัวของตนเอง กับผลงานทางทฤษฎีของนักคิดอเมริกันผู้ยิ่งใหญ่ท่านนี้

อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ - บุคคลเช่นเฮนรี่ ยอร์ช หาได้ยาก ซึ่งนับว่าน่าเสียดาย ไม่มีใครที่จะนึกเห็นความแหลมคมทางปัญญา รูปแบบอันสุนทร และความรักยุติธรรมอย่างรุนแรง ที่จะผสมผสานกันอย่างงดงามกว่านี้ได้

แฟรงกลิน ดี.โรสเวลต์ - เฮนรี่ ยอร์ช เป็นนักคิดผู้ยิ่งใหญ่แท้จริงท่านหนึ่งที่ประเทศเราผลิตขึ้นมา ...ข้าพเจ้าปรารถนาจะให้งานเขียนของท่านเป็นที่รู้จักกันดีขึ้น และเข้าใจกันแจ่มแจ้งขึ้น

ซุนยัดเซ็น –
ข้าพเจ้าตั้งใจจะอุทิศอนาคตของข้าพเจ้าให้แก่การส่งเสริมสวัสดิการของประชาชนจีนในฐานะประชาชนชาติหนึ่ง คำสอนของเฮนรี่ ยอร์ช จะเป็นมูลฐานแห่งโครงการปฏิรูปของเรา

เลโอ ตอลสตอย - ประชาชนมิได้โต้แย้งคำสอนของยอร์ช เพียงแต่เขาไม่รู้จักคำสอนนี้เท่านั้น ผู้ที่คุ้นเคยกับคำสอนนี้แล้วย่อมจะได้แต่เห็นดีด้วย

วูดโรว์ วิลสัน - ประเทศต้องการความคิดที่ใหม่และจริงใจในด้านการเมือง ซึ่งประกาศออกมาอย่างสมเหตุสมผล แจ่มชัด และห้าวหาญ โดยผู้ที่เชื่อมั่นในพื้นฐานของตน พลังของบุคคลเช่นเฮนรี่ ยอร์ช ดูจะมีความหมายเช่นนั้น

ดไวต์ ดี. ไอเซ่นเฮาเออร์ ออกเสียงให้แก่ เฮนรี่ ยอร์ช เพื่อให้เข้าสู่หอเกียรติยศใน ค.ศ. 1950

ห้องสมุดทำเนียบขาว เลือกหนังสือ Progress and Poverty ของยอร์ชไว้ในการรวบรวมหนังสืออเมริกันที่ดีเด่นใน ค.ศ. 1963

หนังสือซึ่งชื่อเรื่องมีคำ "เฮนรี่ ยอร์ช"

ชื่อเรื่อง	จำนวนหน้า	ปีที่พิมพ์	ผู้แต่ง
Henry George	696	1955	Charles A. Barker
Henry George	176	1968	Edward J. Rose
Henry George	130	1974	Jacob Oser
Henry George : An Essay	224	1939	Albert J. Nock
Henry George : Dreamer or Realist ?	272	1965	Steven B. Cord
Henry George : Citizen of the World	276	1950	Anna George deMille
Henry George on Economic Justice	107	1950	A. C. Auchmuty
Henry George in the British lsles	203	1957	Elwood P. Lawrence
Henry George's 1886 Campaign	193	1886	Louis F. Post
The Life of Henry George	634	1900	Henry George, Jr.
The Philosophy of Henry George	581	1933	George R. Geiger

ผนวก ค.

นิยามศัพท์และกฎมูลฐานทางเศรษฐศาสตร์

ความจริงทางเศรษฐกิจ (Economic Axioms)

1. มนุษย์ย่อมหาทางบำบัดความต้องการของตน โดยใช้ความพยายามแต่น้อยที่สุด
   (Man seeks to gratify his desires with the least exertion.)
2. ความต้องการของมนุษย์ไม่มีที่สิ้นสุด (Man's desires are unlimited.)

นิยามศัพท์ทางเศรษฐกิจ

1. <u>เศรษฐศาสตร์</u> (Economics หรือ Political Economy)
   คือศาสตร์ที่ว่าด้วยสภาพของเศรษฐทรัพย์และบรรดากฎธรรมชาติ
   ซึ่งเป็นตัวควบคุมการผลิตและการวิภาคเศรษฐทรัพย์
2. <u>เศรษฐทรัพย์</u> (Wealth) คือวัตถุทั้งหลายนอกเหนือไปจากตัวมนุษย์
   ซึ่งผลิตขึ้นด้วยแรงงานมนุษย์เพื่อใช้บำบัดความต้องการของมนุษย์ หรือช่วยในการผลิตสิ่งที่มนุษย์ต้องการ
   และมีมูลค่าในการแลกเปลี่ยน
3. <u>ผลิตกรรม</u> (Production)
   คือกระบวนการทั้งหลายในการประดิษฐ์และนำเศรษฐทรัพย์จากแหล่งกำเนิดไปสู่ผู้บริโภค

ปัจจัยการผลิต (Factors of Production**)**

1. ที่ดิน (Land) คือ เอกภพหรือสิ่งทั้งหลายนอกจากตัวมนุษย์และเศรษฐทรัพย์
2. แรงงาน (Labour) คือ ความพยายามทั้งปวงของมนุษย์ที่ใช้ในการผลิตเศรษฐทรัพย์
3. ทุน (Capital) คือ เศรษฐทรัพย์ที่ใช้ในการแลกเปลี่ยน หรือในการผลิตเศรษฐทรัพย์สำหรับการแลกเปลี่ยน

วิภาคกรรม (Distribution) คือ การแบ่งผลผลิตออกไปเป็นการตอบแทนแก่เจ้าของปัจจัยการผลิตตามกฎธรรมชาติ ซึ่งแบ่งออกเป็น

1. ค่าเช่าที่ดิน (Rent) คือ ส่วนแบ่งสำหรับเจ้าของที่ดิน
2. ค่าแรง (wages) คือ ส่วนแบ่งสำหรับผู้ใช้แรงงาน
3. ดอกเบี้ย (Interest) คือ ส่วนแบ่งสำหรับเจ้าของทุน

ขอบริมแห่งการผลิต (Margin of Production) คือ ที่ดินที่เลวที่สุดที่จำเป็นต้องใช้กัน
ซึ่งในขณะเดียวกันก็เป็นที่ดินที่ดีที่สุดที่หาได้โดยไม่ต้องเสียค่าตอบแทน

กฎว่าด้วยวิภาคกรรม (Laws of Distribution)

1. กฎว่าด้วยค่าเช่า (Law of Rent) ค่าเช่าที่ดินกำหนดได้ด้วยผลผลิตของที่ดินนั้น ในส่วนที่เกินกว่าผลผลิตจากขอบริมแห่งการผลิต ในเมื่อใช้แรงงานและทุนเท่ากัน
2. กฎว่าด้วยค่าแรง (Law of Wages) ค่าแรงทั่วไปถูกกำหนดด้วยผลผลิตที่แรงงานสามารถผลิตได้ ณ ขอบริมแห่งการผลิต
3. กฎว่าด้วยดอกเบี้ย (Law of Interest) ดอกเบี้ยจะสูงขึ้นหรือต่ำลงเช่นเดียวกับค่าแรง และขึ้นอยู่กับขอบริมแห่งการผลิตเช่นเดียวกัน

โภคกรรม (Consumption) คือ การใช้เศรษฐทรัพย์ ทำให้เศรษฐทรัพย์สิ้นเปลืองไป
เป็นการบำบัดความต้องการของมนุษย์ นี่คือจุดมุ่งหมายของการผลิต

บรรณานุกรม

ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. ระบบเศรษฐกิจเปรียบเทียบ. พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2512.

สมพงศ์ เกษมสิน. การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 3 แก้ไขและปรับปรุง. พระนคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เกษมสุวรรณ, 2514.

อรรถโกวิทวที, หลวง. "คอมมิวนิสต์," สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน. เล่ม 5. พระนคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2505-2506.

Beloff, Max. Thomas Jefferson and American Democracy. London: Macmillan & Co., Ltd., 1949.

Blundell, V.H. "The Survey that Shook the Critics," The Henry George News, (New York, May 1964).

Brown, Harry G., et al. (eds.) Land-Value Taxation Around the World. New York: Robert Schalkenbach Foundation, 1955.

Churchill, Winston S. On Human Rights. Melbourne: Henry George Foundation, 1942.

Congressional Research Service. Property Taxation: Effects on Land Use and Local Government Revenues. Washingtion, D.C. : U.S. Government Printing Office, 1971.

Cord, Steven B. Henry George: Dreamer or Realist ? Philadelphia: University of Pennsylvania Press, 1965.

George, Henry. Progress and Poverty. New York: Robert Schalkenbach Foundation, 1962 (พิมพ์ครั้งแรก ค.ศ. 1879).

----------. Protection or Free Trade ? New York: Robert Schalkenbach Foundation, 1966

(พิมพ์ครั้งแรก ค.ศ. 1886).

----------. The Science of Political Economy. New York: Robert Schalkenbach Foundation, 1968 (พิมพ์ครั้งแรก ค.ศ. 1898).

----------. Social Problems. New York: Robert Schalkenbach Foundation, 1966. (พิมพ์ครั้งแรก ค.ศ. 1883).

Gwartney, Ted. The Southfield Story: A Lesson In Creative Taxation. New York: Robert Schalkenbach Foundation, 1968.

Harriss, C. Lowell. "Property Taxation: What's Good and What's Bad About It," The American Journal of Economics and Sociology, (New York, January 1974).

Harriss, C. Lowell, et al. "Land Value Taxation: Pro and Con," Tax Policy, (Princeton, N.J., September-December 1970).

Hart, Graham. Land Rent Revenue in Lieu of Taxes. Perth: Henry George League of Westem Australia, 1971.

Henry George School of Social Science. Bulletin 1968-9. New York: n.d.

----------. Correspondence course materials. New York, 1962. (Mimeographed.)

----------. "Winston Churchill," The Henry George News, (New York, February 1965).

Samuelson, Paul A. Economics, 8th ed. New York: McGraw-Hill Book Co., 1970.

Sloan, Harold S., and Zurcher, Arnold J. A Dictionary of Economics. 4th ed. revised. New York: Barnes and Noble, Inc., 1961.

United Committee for the Taxation of Land Values. "Miscellany," Land & Liberty, (London, March & April 1975).

Wernette, John P. Government and Business. New York: Macmillan Co., 1964.

เกี่ยวกับผู้เขียน

- สอบไล่ ม. 6 ร.ร. สวนกุหลาบวิทยาลัยได้เป็นที่ 1	มี.ค. 91
- สอบคัดเลือกเข้า รร.เตรียมนายเรือได้เป็นที่ 1	พ.ค. 91
- หัวหน้านักเรียนนายเรือ	มิ.ย. 97
- สอบไล่ชั้น 5 พรรคนาวิน รร.นายเรือได้เป็นที่ 1 อันดับเกียรติชั้นโท	มิ.ย. 98
- ได้รับรางวัลที่ 2 ข้อเขียนวิจัยเรื่อง Changing Social Structure of Soviet Russia in the 20th Century ใน รร. เสนาธิการ ทร.อังกฤษ (ที่ 1 ได้แก่นายทหารเรืออังกฤษ)	ปี 2513
- ฝึกพูดใน รร. เสนาธิการ ทร.อังกฤษ ครั้งที่ 1 เรื่อง "ศาสนาพุทธ" ครั้งที่ 2 เรื่อง "ภาษีมูลค่าที่ดินที่มีลักษณะสร้างสรรค์" (เรื่องทำนองเดียวกับที่เขียนเล่มนี้) ซึ่งครั้งนี้หลังจากตอบปัญหาแล้วได้รับการปรบมือ (ผู้ที่ได้รับการปรบมือในการฝึกพูดมีอีกคนเดียว เป็นนายทหารเรืออังกฤษ)	ปี 2513

การศึกษาอื่นๆ ในต่างประเทศ

- ข่าวกรองทางยุทธการ 5 สัปดาห์ ทร. สหรัฐฯ วอชิงตัน ดี.ซี.
- ยุทธวิธีทางเรือ 2 สัปดาห์ รร. ยุทธวิธี ทร. อังกฤษ วูลิช

<u>การศึกษาอื่นๆ ภายในประเทศ</u>

- ต่อต้านการข่าวกรอง 17 สัปดาห์ ศูนย์รักษาความปลอดภัย
- สงครามจิตวิทยา 6 สัปดาห์ กรมยุทธการทหารเรือ
- รร.เสนาธิการ ทร. 1 ปี
- ข่าวกรองทางยุทธศาสตร์ 24 สัปดาห์ ศูนย์รักษาความปลอดภัย

<u>การศึกษาทางไปรษณีย์จากสหรัฐฯ</u>

- อีเลคทรอนิคส์ทหารเรือ 3 หลักสูตร
- การรักษาความปลอดภัย
- การสืบสวน
- รากฐานของพลังอำนาจแห่งชาติ
- เศรษฐศาสตร์ 3 หลักสูตร